

Energi- och klimatstrategi

Antagen av kommunfullmäktige
Ansvarig förvaltning
Ikraftträdande
Giltighetstid
Revideras
Diarienummer

datum 2024-05-27 KF§109
Samhällsbyggnad, stöd- och utvecklingsstab
2024-05-27
Gäller tills vidare
Senast fyra år efter ikraftträdande
KF 2024/664

Ansvarig handläggare

Utvecklingsledare, stöd- och utvecklingsstab

Innehåll

1	Inledning och syfte	2
2	Lagkrav	2
3	De svenska energi- och klimatmålen	2
4	Regionala miljömål med koppling till energi- och klimat	3
5	Klimat 2030 och klimatlöften	3
6	Strategier	4
7	Genomförande och uppföljning	5

1 Inledning och syfte

Syftet med att ta fram en Energi- och klimatstrategi är att minska utsläppen av växthusgaser, både inom den egna organisationen och i samhället i stort, samtidigt som det minskar vår sårbarhet i energiförsörjningen gentemot omvärlden. Omställningen till ett fossilfritt samhälle medför en storskalig elektrifiering av framför allt industrin och fordonssektorn vilket ställer högre krav på elnätet. För att klara av energiförsörjningen framöver krävs planering av hur, var och när olika energislag används och till vilka ändamål samt var energiintensiva verksamheter och förnybar energiproduktion placeras. Det är också viktigt med fortsatt energieffektivisering.

För att minska den pågående globala uppvärmningen behövs en radikal omställning, redan under den närmaste tioårsperioden. Därtill behöver infrastruktur och byggnader anpassas till klimatförändringarnas effekter.

I denna strategi beskrivs de mål och löften som Ale kommun har att förhålla sig till samt strategiska områden för att nå dessa. Det är en fördel att samla både energiförsörjning och utsläppsminskning i samma dokument eftersom områdena samverkar.

2 Lagkrav

Enligt Lagen om kommunal energiplanering ska varje kommun ha en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi. I lagens inledande paragraf står att kommunen i sin planering ska främja energihushållning och verka för en säker och tillräcklig energitillförsel. Lag (1977:439) om kommunal energiplanering

I Plan- och bygglagen (PBL) finns en tydlig koppling till energifrågorna, genom skrivningen i 2 kap. 3 §. Planläggning enligt denna lag ska med hänsyn till natur- och kulturvärden, miljö- och klimataspekter samt mellankommunala och regionala förhållanden främja en långsiktigt god hushållning med mark, vatten, energi och råvaror samt goda miljöförhållanden i övrigt.

3 De svenska energi- och klimatmålen

Riksdagen har beslutat om följande mål kring energi och klimat som en följd av energiöverenskommelsen.

- Senast 2045 ska Sverige ha nettonollutsläpp av växthusgaser, varav minst 85 procent av reduktionen av utsläpp ska ske i Sverige
- Utsläppen av växthusgaser ska vara 63 procent lägre 2030 jämfört med 1990
- Utsläppen för inrikes transporter exklusive inrikes flyg ska vara 70 procent lägre år 2030 jämfört med 2010
- Energianvändningen ska vara 50 procent effektivare 2030 jämfört med 2005

- Elproduktionen ska år 2040 vara 100 procent förnybar

4 Regionala miljömål med koppling till energi- och klimat

Länsstyrelsen har tillsammans med Skogsstyrelsen beslutat om ett antal regionala miljömål. Följande mål är regionala tilläggs mål med koppling till energiförsörjningen.

- Utsläppen av växthusgaser i Västra Götaland ska minska med 80 procent till år 2030 från 1990 års nivå
- Västra Götaland ska vara fossiloberoende till 2030
- Utsläppen av växthusgaser från västsvenskarnas konsumtion, oavsett var i världen de sker, ska minska med 30 procent jämfört med 2010
- År 2030 ska andelen förnybar energi öka till minst 80 procent
- Till år 2030 ska den totala energianvändningen per uppvärmd areaenhet i bostäder och lokaler minska med 50 procent i förhållande till användningen 1995

5 Klimat 2030 och klimatlöften

2009 skrev Ale kommun under Västra Götalands klimatstrategi som numera är Klimat 2030. Klimatmålen är samma men senare har klimatstrategin utvecklats med siffersatta mål och fyra fokusområden; Hållbara transporter, Klimatsmart och hälsosam mat, Förnybara och resurseffektiva produkter och tjänster och Sunda och klimatsmarta bostäder och lokaler.

För att få fart på klimatarbetet har Västra Götalandsregionen tagit fram klimatlöften som kommuner och näringsliv kan anta. Ale kommun beslutade att arbeta med följande sju klimatlöften för 2024-2026:

- Vi har en årlig uppföljning av klimatarbetet
- Vi arbetar strategiskt med att minska klimatpåverkan genom upphandling
- Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och når mål
- Vi använder cirkulära möbler
- Vi erbjuder fastighetsnära insamling för återanvändning
- Vi möjliggör för invånarna att låna/hyra produkter i stället för att köpa
- Vi energieffektiviserar vårt fastighetsbestånd

6 Strategier

Strategiska områden som är viktiga för en kommun att arbeta inom.

- Ökad fossilfri elproduktion

Lokal energiproduktion behöver fylla lokala energibehov, motverka brist i nätkapacitet och bidra till andra nyttor i det regionala och nationella systemet.

- Energieffektivisering

Byggnader, transporter och verksamheter kan i många fall anpassas bättre efter behov, samordnas, energieffektiviseras och försörjas med förnybar energi. I det reviderade direktivet om energieffektivitet (EED) ställs ambitiösare mål för energieffektivisering inom EU till 2030. Offentlig sektor får högre energibesparingskrav och pekats ut som föregångare.

- Ökad andel gång, cykel, kollektivtrafik

Planläggning av mark, bebyggelse och infrastruktur behöver bidra till attraktiva boendemiljöer och tätorter som minskar transportbehov och som gynnar gång-, cykel och kollektivtrafik. Attraktiva mötesplatser i närområdet fyller flera funktioner för både social och miljömässig hållbarhet.

- Minskat matsvinn

Matsvinn orsakar klimat- och miljöpåverkan men kostar också mycket pengar.

- Upphandling

Offentlig upphandling kan påverka leverantörer och produktion både inom kommun och region och långt utanför deras gränser genom krav och leverantörsdialoger.

- Minskad klimatpåverkan från byggnation

Från den 1 januari 2022 gäller krav på klimatdeklarationer vid uppförande av nya byggnader, vilket innebär redovisning av vilken påverkan på klimatet en ny byggnad har ur ett livscykelperspektiv.

- Resurshushållning

Avfallshanteringen behöver öka återvinningen och minska volymerna genom mer cirkulära flöden i samhället.

- Kolinlagring

Att öka inlagringen av kol och att hålla kvar markkolet som redan finns där är en viktig del i att minska klimatpåverkan. Att restaurera och anlägga nya våtmarker är en konkret insats för klimat, vattenkvalitet och biologisk mångfald.

- Samverkan

Samverkan och dialog med näringsliv, invånare, akademi och andra samhällsaktörer för att utveckla och testa nya samhälleliga och tekniska lösningar som skapar flera nyttor.

7 Genomförande och uppföljning

Målen i denna energi- och klimatstrategi sträcker sig till år 2030. Under dessa år kommer genomförandearbetet behöva förnyas kontinuerligt för att anpassas till exempelvis gällande verksamhetsplan och budget, nya klimatlöften, teknikutveckling och lagkrav.

Alla nämnder ansvarar för att ta fram en årlig handlingsplan för arbetet inom den egna förvaltningen i samband med ordinarie planering. Strategins mål och klimatlöften ska integreras i förvaltningarnas basverksamhet och utvecklingsarbete genom att förändra metoder och arbetssätt för en minskad klimatpåverkan. Det handlar om att integrera klimatfrågan i arbete som pågår och att beslut tas i linje med denna strategi. Varje nämnd följer upp sin handlingsplan och rapporterar i årsredovisningen.

För att nå de regionala och nationella målen krävs samverkan över alla gränser, både inom kommunen och med andra samhällsaktörer.

